

Fotó: Nagy László

A földre parancsolt lélek

Beszélgetés Nicolas Zourabichvili francia zeneszerzővel

A Salieri Kamarazenekar ma esti, Tisza Szállóbeli hangversenyén J. S. Bach két brandenburgi koncertműve és Huszár Lajos Concerto Rustico című alkotása mellett Nicolas Zourabichvili francia zeneszerző Declaracion del Desangelado című darabjának magyarországi bemutatója is várja a közönséget.

■ **Meséljen, kérem arról, mire utal az este megszólaló mű címe!**

– A zenekari darab kiváló ecuadori költő barátom, Joerge Enrique Adoum versét idézi. Declaracion del Desangelado – a földre visszaparancsolt lélek kinyilatkozása. A vers nem vallásos tartalmú, inkább egy messi korra utal, amelyben az emberek majd képesek lesznek a Földtől és annak minden borzalmától elszakadni, s az időben alászállva kilépni a földi térből. Mert most minden vágyunkról újra és újra bebizonyosodik: erről a bolygóról nincs szabadulás, amíg lakhatóvá nem tisztítottuk, amíg háborúit, nyomorát és megaláztatásait el nem takarítottuk róla. Ezek egy olyan költő gondolatai, aki katonai rendszer zsarnokuralma alatt élt, s tudja, hogy amíg e tisztítást nem végeztük el, a lélek minden utazása visszatéréssel kell hogy járjon. Addig nincs szabadulás, erről szól a darab is.

■ **Ön Párizsban élő francia zeneszerző, de a neve grúz származásra utal...**

– Igen, elmondhatom, hogy holott Franciaországban élek, egyetlen csepp francia vér sem folyik bennem. Apám grúz volt, anyám félig orosz, félig német, s a család 1917 körül, az orosz forradalom elől menekült Párizsba. De feleségem magyar származású, a már említett ecuadori költő barátom pedig még rajtunk is túltesz, mert ő libanoni arab család leszármazottjaként él Dél-Amerikában. Visszatérve: már 6-7 éves lehettem, amikor a francia nyelvet megtanultam, mert ott-hon főleg oroszul beszélgettünk. Így esett, hogy az orosz kultúra indított el, a francia vett körül, s a német zenei kultúra volt az, ami zeneszerzői munkámat meghatározta. Bach, Beethoven, Mozart és Wagner hagyománya lett a háttér, s ami az új zenét illeti, Schönberg, Berg és Stockhausen művészetét sokkal inkább

érezem rokoninak, mint a franciákat, hogy példaként csak Boulez szerintem túlonúl kiszámított és száraz zenéjét említsem. Fiatalkoromban Bartók és Stravinsky hangzásvilága volt számomra meghatározó; az avantgárdhoz azonban soha nem vonzódtam. Mostanára talán az új tonalitás vonalát érzem magamhoz közelinek.

■ **Grúz származása mennyire érintette meg zenéjét?**

– Kezdetben egyáltalán nem, s később is, amikor alkalmam volt Grúziába ellátogatni, inkább az élmény fogott meg, mint az ottani népi hangzásvilág. Származásom hatása tehát a zenében csak kísérő, másodlagos fontosságú maradt. Apám földjéről hazatértemkor egyébként írtam egy zenekari darabot az ottani élmények alapján, de ez sem visel népzenei jegyeket. A folklorizálás meglehetősen távol áll tőlem.

■ **Mégis Bartók zenéje volt egyik elindítója.**

– Mert Bartóknak még a népzenei ihletettségű művei is egy teljes világot tükröznek. Bartók a népzene egyetemességét is felfedte, úgy, hogy annak elemeit a saját világában tette szervesé. Amiről az ő zenéje szól, az nem egy konkrét folkloranyag egyszerű beépítése – s ettől idegenkedem én –, hanem a minden népre jellemző vonás érzékelése, az ő egyedi és rendkívül újszerű zenei módszerével. A következők a lett, hogy például Magyarországon, ahol mindenki ismerte a népi dallamokat, a legegyszerűbb lélek is egyszerűre közel került az egyetemes zenéhez. Én ezt az egyetlen módot ismerem el a népzenei feldolgozásban. Amit Liszt vagy Brahms tett a folklórral, az számomra kevésbé érdekes.

■ **Miként alakult, hogy Magyarországon elsőként Szegeden, és elsőként a Salieri Kamarazenekar előadásában hangzik el műve?**

– Pál Tamás karmesterrel történt találkozásomról. Tavalay nyáron Vichyben jártam, s ő akkor éppen ott vezényelt. Átadtam neki néhány felvételemet, aztán jelezte, hogy egyiket szeretné előadni a Salierivel.

■ **Elégedett a zenekarral?**

– Igen, boldog vagyok, hogy együtt dolgozhatunk. Fiaitok, és kifejezési vágy fűti őket. Franciaországban, úgy érzem, elég ritka az ilyesmi. Legutóbb egy hasonlóan jó képességű francia együttesrel dolgoztam, de ők, mintha a zenének csak hivatalnokai lettek volna.

Panek Sándor

■ (Folytatás az 1. oldalról.)

forum hányadik a sorban, amelynek témája házuk, telkük, családjuk sorsa. Nem tehettek mást, mint hogy képviselőjük, dr. Szabó László szárnyai alatt ismét elmondták sérelmeiket a torony alól meghívottaknak, köztük a főépítésznek, a városrendezési iroda vezetőjének. Egyértelműen leszögezték: érdekeiket sérti az afféle városfejlesztési koncepció, amely ezt a területet regionális intézmények részére fönn tartja, s amely telekátalakítási és építési tilalommal sújtja az ott élő tulajdonosokat. Már csak azért is tiltakoznak, merthogy úgymond megszenvedték már a múltat, s a korábbi, bukásra ítéltetett koncepciókat.

A Bal fasor egyik lakója így emlékezett vissza:

– Az építési korlátozásról akkor értesítettek bennünket először, amikor 1966-ban szemet vetettek erre a területre az akkori hatalmasságok, és fölépült itt a pártiskola. Ezzel egy időben elkészült a műút, a csatorna, a víz- és gázvezeték, állami célcsoportos beruházásként. Persze, nem a mi kedvünkre...

Így vált ez az értéktelen külterület az állam számára étvágygerjesztő, „frekventált”, „stratégiai fontosságú” városrészé. Míg a lakók örökségükből, kétkezi munka és nélkülözések árán lerakták itt a kertváros alapjait, a rendszer a szocializmus alapjainak lerakásán fáradozott, és a kisajátítások gondolatával foglalkozott. Eközben a fölépült pártiskola falai között pedig aligha a magántulajdon szentségét hirdető tanokat terjesztették több mint két évtizeden át. S úgy tűnik, a kertek fölött öröronyként magasodó épület azóta is vigyázza ezt a szellemet...

Enyészetté váló Rózsadomb?

Hogy miként vélekednek erről a lakók, akik a kísértetek áldozatainak vallják magukat? Az egyik Közép fasori ház tulajdonosa szerint:

– Ha az állam beavatkozik, az romláshoz, pusztuláshoz vezet. Van rá példa elég. Szégyen, gyalázat, hogy halálra ítélnék egy városrészt...

Egyik szomszédját úknagyapja örökségétől fosztja meg ez a tilalom:

– Elégge megnyomorodtak itt az emberek, elvették a javikat, tudok olyan esetet, hogy

Feloldották a lengyel húsembargót

A Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériuma keddi tájékoztatása szerint a lengyel külügyminisztérium április 19-én délután értesítette hivatalos jegyzékben a Magyar Köztársaság varsói nagykövetségét az élőállat- és húsbeviteli

Tavaszi bál a Forrásban

A Magyar Orvosi Kamara Szeged Kórház-Szakorvosi Ellátás Területi Szervezete április 24-én, szombaton este 7 órakor Tavaszi bált rendez az egészségügyi dolgozók és az érdeklődő lakosság részére a Forrás Szállóban. A bál fővédnökei: dr. Surján László népjóléti miniszter, dr. Brooszer Gábor, a MOK elnöke, dr. Doktorits Béla, a MOK főtitkára.

A bál bevételét az Orvosi Kamara a beteg gyermekek gyógyítására fordítja. Báli belépők (900 Ft/fő) az I. és II. kórház kamarai megbízottjainál és a Forrás Szálló portáján vásárolhatók.

■ A pártiskola árnyékában

Kísértet járja be Újszegedet...

akinek a házat, telkét „kinézték” – annak megsemmisült a tulajdonosa... De hát ma más szelek fújnak! Ha az államnak kell az ingatlanom, vigye, de ne kárpótoljon. Fizessen, most, azonnal, készpénzben! Akinek meg nincs pénze, ne ugráljon!

– Kész kálvária, amit mi átélünk ezzel a telekkel – panaszkolja egy idős hölgy a Fő fasorról. Először – ‘33 óta – béreltük a házat a várostól. Könyörögtünk, hogy megvesszük. Nem adták. Később, 1946-ban kötelezték, hogy vásároljuk meg. ‘49-ben kisajátították. Megvettük ismét, de szabadon rendelkezhetünk-e vele? Uram, én maholnap meghalok, nekem nincs több időm...

A szorongatott helyzetben lévő tulajdonosoknak tippjeik is vannak, hol építkezzenek azok az intézmények, amelyek szemet vetettek ezekre a területekre.

– Fogadjá el az egyetem az őthalmi iaktanyát.

– A Lövéde úton szűz szántóföld várja őket, fillérékért kisajátítható, noha víz, gáz ott is van.

– A Szőregi út és a Kendergyár közti terület üres, csak a vasutat kell szétútni!

– Fejezzék be a 15 éve abamaradt Y-épület munkálatait!

– Etikátlan, hogy az MTA és a JATE fönn tartja az igényét a területekre. Ilyen gazdasági körülmények között aligha tudják megvenni a drága ingatlanokat, építkezni meg ugyan miből tudnának?

Úgy tesznek, mint a kertész kutyája: ha neki nem kell, inkább elássa a csontot, hogy másnak se jusson belőle. Így lesz lassan Szeged Rózsadombja az enyészeté...

Akit kinulláztak

A 70 éves Molnár Lajos házára valóban rávetül a pártiskola árnyéka, ott bújik meg a torony tövében, öröközöldek ölelésében.

– Magunk építettük, téglát téglára raktunk, még 1957-ben. Akkor arra kötelezték, hogy be kell építenünk a 300 négyzetgöles telken 90 négyzetmétert. Azóta kinőttük a házat, mi, az építők pedig megöregedtünk. Gyerekeink 50 körüliek, az

tilalom feloldásáról. A jegyzék szövege szerint a lengyel „Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztérium döntésével 1993. április 16-án 24 órakor a Magyar Köztársaság vonatkozásában hatályon kívül helyezték a hasítottkórmű patás állatok és a hőkezelésnek alá nem vetett állati eredetű termékek a Lengyel Köztársaság területére való behozatalának és tranzitálásának korlátozását”.

Göncz Árpád az Egyesült Államokban

Göncz Árpád kedden az Egyesült Államokba utazott. A Magyar Köztársaság elnöke részt vesz a washingtoni Holocaust Múzeum megnyitó ünnepségén. Ott-tartózkodását felhasználja arra is, hogy kétoldalú megbeszéléseket folytasson az ünnepségen résztvevő állam- és kormányfőkkel.

unokák túl a 20. évükön. Három generációnak szűk már ez a lakás. A lányok férjhez akarnak menni, s tető kell az új családok feje fölé is. Eladni a házat nem tudjuk: ki adna pénzt érte, tilalommal terhelten? Elhatároztuk a feleségemmel, hogy szociális otthoni elhelyezést kérünk, az unokáim, dédunokáim mégse mehetnek az utcára.

A környék lakóinak szószólójaként eddig is igen terjedelmes levelezést folytatott Molnár úr. Súlyra is tetemes iratköteget rak elém. Tiltakozások, kérvények a hajdani Belügyminisztériumba, az Építési és Városfejlesztési Minisztériumba, az országgyűlési képviselő, a tanácsilletékes osztálya címére. A válaszadó pecsétje azonban mindig ugyanaz, s a szövegek is hasonlóak: „A Bal fasor páratlan oldala továbbra is városi és regionális szintű közösségi létesítmények építésére van fenntartva”.

A tanácselnök általános helyettese 1988-ban például azzal utasította el kérésüket, hogy a tilalommal terhelt ingatlanok adásvétele nincs korlátozva, lehetőség van a korszerűsítésre, a följújtásra és 25 négyzetméternyi bővítésre.

– Kérdezem én e cinizmus olvastán: ki venne meg ilyen ingatlant? Ki öli a pénzt a bizonytalanba? Az új rendszerben, képviselőnkkel együtt indított, legutóbbi akciónk eredményeként egy hónapja összeültek az érintettek a polgármesteri hivatalban. Tessék nézni ezt a jegyzőkönyvet: „...a kártalanítást csak a tilalom elrendelésekor és tulajdonosként itt lakónak, és az egyenesági leszármazottnak kell fizetni, ahol tulajdonosváltás történt, ott nem.” Most akkor eladható az ingatlan, vagy nem? Úgy tűnik, eladható, de örül, aki eladja és örül, aki megveszi.

A nemrégiben infarktuson átesett férfi föllapozza az 1993. április 1-jei keltezésű közgyűlési előterjesztés mellékletét, és mutatja:

– Nézze, a mi ingatlanunk várható, korlátozási kártalanítása 1995-ben: nulla. Ki vagyunk nullázva. Mert gondoskodni akarván a gyerekeinkről, fiktív szerződésekkkel, az illeté-

ket kifizetve átadtuk az ő tulajdonukba az ingatlanunkat. Az életünket, amelynek értéke most, a demokráciában egyenlő a semmivel.

„Ha per, úgymond, hadd legyen...”

A szomszédos, roskatag kis vályogházban Kis János, bátyja és családja folytatja a panaszáradatot. A mellettük lakó F. I.-né, neszét véve jövetelemnek, szintén bekopog. Egyetértenek abban: ha nem sújtaná őket az építési tilalom, a telekárón betársulnának itt egy társasházi építkezésbe, egy csapásra megoldódna valamennyiük lakás gondja.

– A tulajdonunkat követeljük vissza. Azt, hogy 25–30 év tönkretétele után oldják föl a korlátozást és magunk árulhassuk a telkeket, szabadon. A jogtalanságokat mi már megszenvedtük, s azok a törvények, amelyekre hivatkoznak, az elmúlt rendszer törvényei. Ha a közgyűlés nem oldja föl a tilalmat, jogi úton keresünk orvoslást: az Alkotmánybírósághoz fordulunk, legalább lesz egy próbaper...

Az 1991. évi, XX-as törvény 47. paragrafusa kimondja: „Az ingatlant kivételesen, közérdekből – törvényben megállapított esetekben, módon és célokra – lehet kisajátítani. A kisajátított ingatlanért teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás jár.”

Orosz Bálint, városi főépítész véleménye: „A városfejlesztés koncepciójáról még most is folyik a vita. A Városrendezési és Építési Iroda megfogalmazta az alapvető elveket. Cél, hogy európai mércével mérhető egyeteme legyen a városnak. Az elképzelések támpontot adnak arra, hogy 2000 után milyen képe lesz a Fő fasornak, s eszerint ez lesz Szeged legfrequentáltabb helye.”

A városi közgyűlés holnap, csütörtökön nyolcadik napirendként tárgyal az újszegedi építési tilalommal terhelt ingatlanok sorsáról.

Chikán Ágnes

A város virágai

Mi legyen a VGV-kertészettel?

(Folytatás az 1. oldalról.)

Mint Szabó Ferenc igazgatótól megtudtuk, megszületett egy kedvezőbbnek tűnő javaslat. Eszerint a VGV egy magánbefektető bevonásával társaságot hozna létre a kertészet üzemeltetésére. A Városgazdálkodási Vállalat tulajdonos maradna, a kertészet gépeit, eszközeit vinné apportként a társaságba, míg a magánvállalkozó forgótőkéjével és szaktudásával szállna be. Az új vállalkozás átvinné a dolgozókat, megvásárolná a készletet és bérelné az ingatlanokat – a kertészetet és öt virágboltot. A jó gazda gondosságától egy-két milliós nyereséget remélnék a vállalat vezetők.

A VGV hirdetés útján felmérte az érdeklődést; öt vállalkozó jelezte társulási szándékát.

DRÓTHÁLÓT,
tüskés drótot,
dróthuzalt
legolósítókban
a készítőitől vásároljon, Szeged,
SÁRKÁNY U. 29.
Tel.: 329-528 vagy 312-916.

kát. A jogszabály szerint az egymillió forint alatti vagyon társaságba viteléről a vállalat vezetői dönthetnek, de a VGV figyelembe kívánja venni az önkormányzat véleményét – annál is inkább, mert 10 évre történő bérbeadásról lenne szó. A tervet már megtárgyalta és elviekben támogatja a vagyonkezelő bizottság. A jelentkezőkkel történő tárgyalás után kiválasztják a legkedvezőbb ajánlatot, majd az átalakítási terv a megfelelő önkormányzati fórum elé kerül.

Keczer

Ha jól akarja magát érezni barátjával, barátjánőjével, jöjjön el a Hotel Orchideába.

Kedvezményes szállást és étkezést tudunk biztosítani. Nappalra féláron 1000 Ft-ért adunk ki szobát.

Balástya,
Felszabadulás u. 4.
Telefon: 378-272, 378-355.